

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2564

(10 มกราคม 2565 – 7 พฤษภาคม 2565)

รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค 237 สังคมสงเคราะห์ในอุตสาหกรรมและสวัสดิการแรงงาน(3หน่วยกิต)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
540001	รศ.ดร.ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ	-	Thunyalak@yahoo.com	ห้อง 606

ช่องทางการเข้าห้องเรียนออนไลน์ (โปรแกรม)Microsoft Team (MST)....

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวัน.....พฤษภาคม.....เวลา.....9.30-12.30 น.....ห้องบรรยาย.....เทอม 2/64 สอน online.....

วันสอบ

สอบกลางภาค วัน/เดือน/ปี.....(take home).....เวลา..... (ตามนัดหมาย).....

สอบปลายภาค วัน/เดือน/ปี.....23 พ.ค. 65.....เวลา.....13.00-16.00 น.....

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1) เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมของประเทศไทย และผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อสังคมไทย

2) เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถในการเชื่อมโยงและประยุกต์ความรู้ทางสังคมสงเคราะห์ในการทำงานภาคอุตสาหกรรม

3) เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงาน

4. แนวสังเขปรายวิชา Course Description

ภาษาไทย

พัฒนาการอุตสาหกรรมไทยและนโยบายอุตสาหกรรมไทย ปัญหาสังคมที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม วิวัฒนาการและการประยุกต์ใช้สังคมสงเคราะห์ในงานอุตสาหกรรม การจัดสวัสดิการเพื่อ

คุณภาพ ชีวิตที่ดีของแรงงานในอุตสาหกรรม บทบาทและหน้าที่นายจ้างและรัฐในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงาน

ภาษาอังกฤษ

The development of Thai industry and industrial policy, social problems stemmed from industrialization, evolution of industrial social work and its implementation, welfare management for quality of work life in industry, roles and duties of employers and the government to develop workers' quality of life

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง 2559

คุณธรรม จริยธรรม					ความรู้					ทักษะทาง ปัญญา			ความสัมพันธ์ ระหว่าง บุคคลและ ความ รับผิดชอบ		การวิเคราะห์ การ สื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ					ทักษะการ ปฏิบัติงาน วิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4
●	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	●	●	○	○	○	○	○		○

หลักสูตรปรับปรุง 2563

คุณธรรม จริยธรรม					ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา			ทักษะ ความ สัมพันธ์ฯ			ทักษะการ วิเคราะห์ฯ			ทักษะการปฏิบัติ ทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
●		●	○	●	●	○	○	●		○	●	●	○	●	●			○	●	

ทักษะอื่น ๆ (Other skills)	ทัศนคติอื่น ๆ (Other attitudes)
S1 : การคิดเป็นระบบและคิดเชื่อมโยง (System thinking)	A1 : มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและตระหนักถึงผลกระทบต่อ ภายนอกที่ตนอาจก่อให้เกิดสังคม (Awareness for the public and awareness of the external impact that they may cause to society)
S2 : การมองหลายมิติเพื่อการเข้าใจปัญหา (Well-rounded thinking)	A2 : มองเห็นว่าความยั่งยืนเป็นเรื่องใกล้ตัว และหนึ่งในสาเหตุ ที่สำคัญก็คือพฤติกรรมของนักศึกษาในชีวิตประจำวัน (Seeing that sustainability is near and one of the main reasons is the behavior of students in everyday life)

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- นักศึกษาต้องเข้าเรียนตรงเวลา รับผิดชอบหน้าที่การเรียนและการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ตลอดจนอ่านและทำงานมอบหมายและส่งตรงเวลา และให้ความเคารพซึ่งกันและกัน (ทั้งระหว่างนักศึกษาและนักศึกษากับอาจารย์)
- หากนักศึกษามีข้อสงสัยหรือมีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับการเรียนให้รีบแจ้งอาจารย์ผู้สอนทราบเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน
- การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา (นักศึกษาจำเป็นต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด)
- ในชั้นเรียนขอความร่วมมือแต่งกายด้วยชุดสุภาพหรือชุดนักศึกษา (การแต่งกายอย่างสุภาพเหมาะสมสะท้อนทั้งความเข้าใจต่อกาลเทศะและสะท้อนบุคลิกภาพซึ่งถึงเป็นหนึ่งในการพัฒนาตนเองที่สำคัญ)
- ไม่จัดสอบนอกตารางที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ยกเว้นกรณีสุดวิสัย เช่น ป่วยหนักและมีใบรับรองแพทย์ เป็นต้น โดยนักศึกษาต้องแจ้งอาจารย์ผู้สอนทันทีที่เกิดกรณีสุดวิสัยขึ้น)
- ไม่อนุญาตให้นักศึกษาที่ตารางสอนและสอบชนกับวิชาอื่นลงทะเบียนเรียน

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
1) กิจกรรมการประเมินความรู้ใน/นอก ชั้นเรียน (เดี่ยว หรือ กลุ่ม มากกว่า 1 ครั้ง)	25 คะแนน
2) การสอบกลางภาค	20 คะแนน
3) งานกลุ่ม	15 คะแนน
4) สอบปลายภาค	40 คะแนน
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่	วันพฤหัสบดีที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน
1	14 ม.ค. 65	- ชี้แจงแนวทางการเรียนการสอน - เชื่อมโยงองค์ความรู้เกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ แรงงาน และอุตสาหกรรม บทที่ 1 บทนำเกี่ยวกับอุตสาหกรรม	PPT/คลิป/ตัวอย่าง	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา	รศ.ดร. ธิญญลักษณ์ วีระสมบัติ

2	21 ม.ค. 65	บทที่ 1 บทนำเกี่ยวกับอุตสาหกรรม (ต่อ) 1.1 วิวัฒนาการอุตสาหกรรมและรูปแบบการผลิตในอุตสาหกรรม	PPT/คลิป/ตัวอย่าง	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา	รศ.ดร. ธีญญลักษณ์ วีระสมบัติ
3	28 ม.ค. 65	บทที่ 1 บทนำเกี่ยวกับอุตสาหกรรม (ต่อ) 1.2 พัฒนาการอุตสาหกรรมในสังคมไทย 1.3 ความท้าทายของภาคอุตสาหกรรมไทย	PPT/ตัวอย่าง/ กรณีศึกษา/ กิจกรรมเน้น issues+problem based learning	รู้และเข้าใจความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอุตสาหกรรม	รศ.ดร. ธีญญลักษณ์ วีระสมบัติ
4	3 ก.พ. 65	บทที่ 2 รัฐไทยกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม 2.1 บทบาทรัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ และนโยบายอุตสาหกรรม	PPT/คลิป/ ตัวอย่าง/ กรณีศึกษา/ กิจกรรมเน้น issues+problem based (แสดงความเห็นต่อทิศทางและผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย)	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรัฐไทย การพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม	รศ.ดร. ธีญญลักษณ์ วีระสมบัติ
5	10 ก.พ. 65	บทที่ 2 รัฐไทยกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (ต่อ) 2.1 บทบาทรัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ และนโยบายอุตสาหกรรม	PPT/ กิจกรรมเน้น issues+problem based (ฝึกออกแบบอุตสาหกรรมและนโยบายที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย)	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทรัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ และนโยบายอุตสาหกรรม	รศ.ดร. ธีญญลักษณ์ วีระสมบัติ
6	17 ก.พ. 65	บทที่ 2 รัฐไทยกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (ต่อ) 2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายอุตสาหกรรมไทยตามยุคสมัย	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้นการคิด วิเคราะห์	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายอุตสาหกรรม	รศ.ดร. ธีญญลักษณ์ วีระสมบัติ

7	24 ก.พ. 65	บทที่ 2 ประเทศไทยกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (ต่อ) 2.3 พัฒนาการของอุตสาหกรรมเป้าหมายไทย 2.4 กีดกันอุตสาหกรรมเป้าหมายไทย	PPT/คลิป/ ตัวอย่าง/ กรณีศึกษา/		รศ.ดร. ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ
8	สัปดาห์การสอบกลางภาค tale home ส่งทาง MST (ตามเวลานัดหมาย)				
9	10 มี.ค. 65	บทที่ 3 การทำงานในอุตสาหกรรมและนโยบายรัฐไทยด้านแรงงาน 3.1 การใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้น problem based learning	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับ การทำงานใน อุตสาหกรรมและ นโยบายรัฐไทยด้าน แรงงาน	รศ.ดร. ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ
10	17 มี.ค. 65	บทที่ 3 การทำงานในอุตสาหกรรมและนโยบายรัฐไทยด้านแรงงาน (ต่อ) 3.2 ลักษณะการทำงานในอุตสาหกรรม 3.3 ลักษณะและข้อเสนอแนะต่อนโยบายรัฐไทยด้านแรงงาน <u>(**นศ.ทำโครงการเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมไทยเพื่อแก้ไขปัญหาความหลายหลายของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม)</u>	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้นการ คิด วิเคราะห์ และ นำเสนองานกลุ่ม	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับ การทำงานใน อุตสาหกรรมและ นโยบายรัฐไทยด้าน แรงงาน	รศ.ดร. ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ
11	24 มี.ค. 65	บทที่ 4 ปัญหาเชิงโครงสร้างและปัญหาแรงงานในอุตสาหกรรมไทย 4.1 ปัญหาเชิงโครงสร้าง 4.2 ปัญหาแรงงาน	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้น problem based learning	รู้และเข้าใจ เกี่ยวกับคุณภาพ ชีวิตและปัญหา แรงงานใน	รศ.ดร. ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ
12	31 มี.ค. 65	บทที่ 4 ปัญหาเชิงโครงสร้างและปัญหาแรงงานในอุตสาหกรรมไทย (ต่อ) 4.2 ปัญหาแรงงาน (ต่อ) <u>(นศ. แต่ละกลุ่มนำเสนองาน)</u>	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้นการ คิด วิเคราะห์ และนำเสนองาน กลุ่ม	อุตสาหกรรมไทย	รศ.ดร. ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ
13	7 เม.ษ. 65	บทที่ 6 การประยุกต์ใช้สังคมสงเคราะห์ในงานอุตสาหกรรม 6.1 ความเชื่อมโยงและพัฒนาการสังคมสงเคราะห์กับการทำงานในอุตสาหกรรม 6.2 การประยุกต์ใช้หลักการ กระบวนการ และทักษะสังคมสงเคราะห์ในงานอุตสาหกรรม	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้น problem based learning	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับ การประยุกต์ใช้ สังคมสงเคราะห์ใน งานอุตสาหกรรม	รศ.ดร. ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ และวิทยากร

		6.3 หน้าที่และภารกิจสังคมสงเคราะห์ในสถานประกอบการอุตสาหกรรม			
14	21 เม.ษ. 65 (14 เม.ษ. 65 หยุด สงกรานต์)	บทที่ 6 การประยุกต์ใช้สังคมสงเคราะห์ในงานอุตสาหกรรม (ต่อ) 6.4 กรณีศึกษาการประยุกต์ใช้สังคมสงเคราะห์กับการบริหารแรงงานในสถานประกอบการ **<u>(จัดโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับ “การแก้ไขปัญหาจริยธรรม/คุณธรรมในงานอุตสาหกรรมโดยการประยุกต์ใช้ทักษะสังคมสงเคราะห์”)</u>	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้นการ ถามตอบ	รู้และเข้าใจ เกี่ยวกับการ ประยุกต์ใช้สังคม สงเคราะห์ในงาน อุตสาหกรรม	รศ.ดร. ัญญลักษณ์ วีระสมบัติ และ <u>วิทยากร</u>
15	28 เม.ษ. 65	บทที่ 5 สวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ 5.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ 5.2 หลักการจัดสวัสดิการแรงงาน 5.3 ประเภทของสวัสดิการในสถานประกอบการ 5.4 ขอบเขตสวัสดิการตามที่กฎหมายแรงงานกำหนด	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้นการ ถามตอบ	รู้และเข้าใจเกี่ยวกับ สวัสดิการแรงงานใน สถานประกอบการ	รศ.ดร. ัญญลักษณ์ วีระสมบัติ
16	5 พ.ค. 65	บทที่ 7 งานที่มีคุณค่ากับการสถานการณ์การทำงานในสังคมไทย และการสรุปเนื้อหาวิชา	PPT/ ตัวอย่าง/ กิจกรรมเน้นการ ถามตอบ	รู้และเข้าใจ เกี่ยวกับงานที่มี คุณค่า	รศ.ดร. ัญญลักษณ์ วีระสมบัติ และ <u>วิทยากร</u>
วันสุดท้ายของการเรียนการสอน วันที่ 5 พ.ค. 65					

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดย.....คะแนนสอบและงานมอบหมายตามที่ระบุในข้อ
“การวัดผล”.....

โดยมีเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลแต่ละช่วงคะแนน ดังนี้

100-80	79-70	69-60	59-50	49-40	39-30	29-20	ต่ำกว่า 20
A (4.00)	B+ (3.50)	B (3.00)	C+ (2.50)	C (2.00)	D+ (1.50)	D (1.00)	F (0.00)

หมายเหตุ : ช่วงคะแนนเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น กรณีนี้ศึกษามีจำนวนต่ำกว่า 50 คนจะผสมกับระบบอิงกลุ่ม

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีนี้นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2539). ศัพท์แรงงาน.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กระทรวงอุตสาหกรรม (2555). ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง. ดาวโหลดได้ที่

http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopmentstrategy4.0.pdf

กรมการจัดหางาน (2560). สถานการณ์ตลาดแรงงาน, *วารสารสถานการณ์ตลาดแรงงาน*, 25(2), 2-4.

คาร์ล โปลานยี. (2559). *เมื่อโลกพลิกผัน: การปฏิวัติอุตสาหกรรม จุดกำเนิดการเมืองและเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน*, ภาควิชา วิศวกรรมศาสตร์ (แปล). นนทบุรี: ฟาเดียวกัน.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และ คริส เบเคอร์ (2546). *เศรษฐกิจการเมืองไทย สมัยกรุงเทพฯ (บทที่ 5)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.

นฤมล นิราทร. (2540). *หลักและวิธีการสังคมสงเคราะห์ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิคม จันทร์วิฑูร. (2513). *เอกสารคำบรรยายวิชาการแรงงานและสวัสดิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรางค์รัตน์ วศินารมณ (2528). *การสังคมสงเคราะห์ในอุตสาหกรรม*. พระนคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรางค์รัตน์ วศินารมณ (2553). *การบูรณาการในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: บริษัท จรัสสินทวงศ์ การพิมพ์ จำกัด.

อภิชาติ สลิตนิรามัย (2556) *รัฐไทยกับการปฏิรูปเศรษฐกิจ (บทที่ 6)*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟาเดียวกัน.

Adams, J. S. (1965). Inequity in Social Exchange. *Advances in Experimental Social Psychology*, 2, 267-299.

- Adams, R. (1998). Social work processes. In Robert Adams, Lena Dominelli, Malcolm Payne (eds.), *Social work: themes, issues and critical debates*, (pp. 253-272). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Agarwal, H. and Agarwal, R. (2017). First Industrial Revolution and Second Industrial Revolution: Technological Differences and the Differences in Banking and Financing of the Firms. *Saudi Journal of Humanities and Social Sciences*, 2(11), 1062-1066.
- Carter, I. (1977). Social work in industry: A history and a viewpoint, *Social Thought*, 3(1), 7-17.
- Chang, H. and Andreoni, A. (2016). *Industrial Policy in a Changing World: Basic Principles, Neglected Issues and New*. Retrieved from http://www.cpes.org.uk/dev/wp-content/uploads/2016/06/Chang_Andreoni_2016_Industrial-Policy.pdf.
- Chang, Ha-Joon. (1996). *The Political Economy of Industrial Policy*. London: Palgrave Macmillan.
- Cascio, F.C. (1998). Applied psychology in human resource management. Chapter 10 and 16. NJ: Prentice Hall.
- Cascio, F.C. (2010). *Managing human resources: Productivity, quality of work life profits*. NY: Prentice Hall.
- Cheeran, M. T., Joseph, G., and Renjith, T. A. (2015). Scope of Social Work Profession in Industrial Establishment. *International Journal of Advanced Research in Management and Social Sciences*, 4(8), 315-326.
- Hancock, M. R. (1997). *Principles of Social Work Practice: A Generic Practice Approach*. New York: Routledge.
- Kleech M. V. (1944). Social work on the industrial Frontier, *The Compass*, 26(1), 3-7.

10.2 เอกสารอื่น ๆ Other materials

- เฉลิมพงษ์ คงเจริญ. (2553). ระบบเศรษฐกิจไทยก่อนวิกฤตการณ์การเงิน พ.ศ. 2540 (พ.ศ. 2530-2540). เอกสารวิชาการหมายเลข 713 โครงการเมธีวิจัยอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ชนินทร์ พุ่มบัณฑิต และกรธวัฒน์ สกลคฤหเดช. (2563). รูปแบบการจ้างงานและสวัสดิการของผู้พิการในประเทศไทย. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*, 15(1), 1-15.
- ชนินทร์ มีโกลคี. (2554). *เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลิตา สุนันทาภรณ์ และ อนุชิต นิมิตลุง. (2560). 20 ปีวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง. สืบค้นจาก https://waymagazine.org/20-yrs-tyk-crisis_1/.

ชุติกา เกียรติเรืองไกร, วชิรินทร์ ชินวรวัฒนา และพรชนก เทพขาม. (2563). 10 ปีอุตสาหกรรมไทยเรามาไกลแค่ไหน. สืบค้นจาก

https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_165.pdf.

ชูศรี มณีพฤษ. (2550). อาจารย์รังสรรค์กับความคิดสังคมเศรษฐกิจการเมือง. สืบค้นจาก

<http://midnightuniv.tumrai.com/midnight2544/0009999723.html>.

พิริยะ ผลพิรุฬห์ และป้งปอนด์ รักอำนวยกิจ. (2558). ทุนมนุษย์กับผลผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรมไทย.

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พีระ เจริญพร. (2553). ช่องว่างของนโยบายอุตสาหกรรมไทย. โครงการ Policy Watch สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว.)

พีระ เจริญพร. (2561). สัมภาษณ์: ประเทศไทยในกับดักรายได้ปานกลาง-พีระ เจริญพร. สืบค้นจาก

<http://www.knowledgefarm.in.th/interview-peera/>

และ

รายงานการวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไทยและคุณภาพชีวิตแรงงาน รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ที่อาจารย์ผู้สอนและวิทยากรมอบหมายเพิ่มเติมในแต่ละครั้งของการบรรยาย